

Punkt 5.

Godkendelse af forsættelse af pejlemærkerne i Sundhedspolitik 2015-2018 samt revision af Strategi for det nære sundhedsvæsen

2017-050028

Sundheds- og Kulturforvaltningen indstiller, at Sundheds- og Kulturudvalget godkender,

- at de politiske pejlemærker i Sundhedspolitikken 2015-2018 forlænges til 2022,
- at der udarbejdes nye handleplaner og formuleres nye mål til de forlængede pejlemærker, som imødekommer udfordringerne i sundhedsprofilen, og
- at Strategi for det nære sundhedsvæsen revideres.

Beslutning:

Godkendt.

Sagsbeskrivelse

Baggrund

Retningen for udviklingen af sundhedsområdet internt i Aalborg Kommune er overordnet tegnet af to dokumenter. Sundhedspolitikken og Strategi for det nære sundhedsvæsen. Begge dokumenter tager afsæt i generelle problemstillinger på sundhedsområdet, som Aalborg Kommune forholder sig til ved at igangsætte indsatser inden for politikken og strategiens rammer. Både Sundhedspolitikken og Strategien for det nære sundhedsvæsen står til at skulle revideres i den nuværende valgperiode.

Det er Sundheds- og Kulturforvaltningens vurdering, at de grundlæggende problemstillinger som ligger bag politikken og strategien ikke har ændret sig, siden de blev vedtaget. Derfor er det forvaltningens vurdering, at der ikke er behov for at ændre på de grundlæggende elementer i hverken Sundhedspolitikken eller Strategi for det nære sundhedsvæsen. Ligeledes har retningen for arbejdet heller ikke ændret sig. Der er til gengæld et behov for yderligere at styrke og fokusere indsatserne i Sundhedspolitikken. For så vidt angår Strategien for det nære sundhedsvæsen er der behov for at formulere en række principper for opgaveoverdragelse fra sygehus til kommune og dermed en revision af en del af indholdet. Med andre ord, er der ikke behov for at ændre på retningen, men der er et behov handling og for politisk stillingtagen til, hvad der specifikt skal prioriteres for at adressere de aktuelle problemstillinger.

Nedenfor uddybes baggrunden for anbefalingen om forlængelse af Sundhedspolitikken pejlemærker og revidering af Strategi for det nære sundhedsvæsen.

Sundhedspolitikken

Sundhedsprofilundersøgelsen er netop blevet offentliggjort. Profilen tegner et billede af, at folkesundheden i Danmark kun på få områder har udviklet sig i positiv retning siden sidste måling i 2013, og det samme billede tegner sig for Aalborg Kommune. Det betyder, at udfordringsbilledet i forhold til borgernes sundhed er skærpet, og at der er et behov for at der bliver handlet yderligere på de udfordringsbilleder, der viser sig. Sundhedsprofilen viser også at, vi i høj grad kender problemstillingerne, idet sundhedsvanerne ikke er blevet bedre inden for Kost, Rygning, Alkohol, Motion (KRAM), og flere oplever at de har et dårligt mentalt helbred. Derudover er uligheden i dårlige sundhedsvaner stadig markant.

Ser vi på udfordringsbilledet i Sundhedsprofilen i sammenhæng med vores nuværende sundhedspolitik, vurderer vi, at Sundhedspolitikken tilgang og politiske pejlemærker stadig er den rette vej at gå i forhold til at adressere sundhedsudfordringerne i Aalborg Kommune. Den vurdering beror på:

- Sundhedsvisionen er: "I Aalborg Kommune har vi de bedste rammer og betingelser for, at flest mulige borgere kan leve et godt, langt, sundt og aktivt liv". Visionen sætter stadig en ramme for alle forvaltningers arbejde og er med al tydelighed skærpet med Sundhedsprofilens resultater.
- Forebyggelsespakkerne Alkohol, Tobak, Fysisk aktivitet, Mad og Måltider og Mental Sundhed skal implementeres på grundniveau i alle forvaltninger. Det betyder, at der sikres et grundniveau i sundhedsindsatsen i alle forvaltninger, som er underbygget med stærk faglig viden om, at indsatsen virker. Sundhedsstyrelsen er på netop kommet med reviderede forebyggelsespakker, og derfor skal der fortsat være fokus på implementering af de nyeste anbefalinger og på at få indsatserne ud i alle led af kommunen. De valgte forebyggelsespakker vedrører desuden KRAM og mental sundhed, som er de områder, hvor der er udfordringer i følge sundhedsprofilen.
- Pejlemærker
  - Sunde rammer: Sunde rammer i sundhedspolitikken betyder både gode fysiske rammer for et sundt liv og rammer i hverdagen, der beskytter børn og unge mod røg og alkohol. Vi ved fra Sundhedsprofilen, at flere unge starter med at ryge, og at alkoholforbruget blandt unge stadig er stort. Derfor er strukturelle indsatser stadig meget relevante. Derudover ved vi, at de fysiske rammer har betydning for både KRAM og mental sundhed, og sundhedsprofilen viser, at der er en negativ udvikling på begge områder.
  - Lighed i sundhed: Uligheden i sundhed er ikke blevet mindre siden 2010, hvor man første gang lavede sundhedsprofilundersøgelsen. TV-udsendelsen "En syg forskel" viste med al tydelighed, at der var ulighed i sundhed i Aalborg Kommune, og sundhedsprofilen

- underbygger dette billede. Derfor er der fortsat et behov for at arbejde med at sikre, at kommunens sundhedsindsatser understøtter mere lighed i sundhed.
- **Mental Sundhed:** Det er et landsdækkende fænomen, at dårlig mental sundhed rammer flere og flere, og Aalborg Kommune er ingen undtagelse. Særligt de unge har dårligere mentalt helbred, end vi tidligere har set, men også flere voksne har et højt stressniveau og et dårligere mentalt helbred. Derfor er fortsat fokus på dette område helt centralt.
  - **Sundhed – i fællesskab:** Sundhedsprofilen illustrerer med tydelighed, hvor stor en opgave det er at ændre på folkesundheden. Vi har som kommune en række muligheder for at påvirke folkesundheden, men der er også grænser, hvor langt vi kan komme med egne initiativer. Derfor er der i endnu højere grad behov for at arbejde sammen med borgere og det øvrige civilsamfund for at opnå det fælles mål om det gode liv. Det knytter sig desuden an til Aalborg Kommunes fokus på samskabelse.

Det forhold at Sundhedspolitikens tilgang og politisk pejlemærker passer til det aktuelle udfordringsbillede, betyder også, at de indsatser, som forvaltningerne har sat i gang i indværende politikperiode, forventes at have effekt netop der, hvor udfordringerne er. Eksempelvis kan nævnes Center for Mental Sundheds arbejde med mental sundhed på ungdomsuddannelserne og indsatsen mod ulighed i sundhed i Jobcenteret. Derfor er det forvaltningens vurdering, at der skal bygges videre på den platform, som allerede er skabt, og at der primært er behov for fornyet og intensiveret handleplan målrettet KRAM-faktorerne og mental sundhed. Dette kan ske inden for rammerne af den eksisterende sundhedspolitik.

På baggrund af ovenstående indstiller forvaltningen at de politiske pejlemærker forlænges og at der udarbejdes en fornyet og intensiveret handleplan, som imødekommer udfordringerne i sundhedsprofilen. Det medfører at der er behov for at revidere dele af indholdet i Sundhedspolitikken 2015-2018. Således er der behov for at erstatte "Det gør vi ved at..." med de nye handleplaner, samt revision af Sundhedspolitikens 4-årige mål. Efter godkendelse af denne indstilling vil forvaltningen udarbejde en plan for det videre forløb om konkretisering i handleplaner. Denne plan vil blive forelagt udvalget til godkendelse.

Strategi for det nære sundhedsvæsen

Omdrejningspunktet for det nære sundhedsvæsen er det sammenhængende patientforløb på tværs af de tre aktører, som udgør det samlede sundhedsvæsen: Kommune, almen praksis og sygehus. Sundhedsaftalen mellem Region Nordjylland og de nordjyske kommuner indeholder en række aftaler, som regulerer arbejdsdeling og kommunikation i sektorovergangen mellem de tre aktører i sundhedsvæsenet. Sundhedsaftalens formål er således at skabe grundlag for det sammenhængende patientforløb. Strategien for det nære sundhedsvæsen udgør Aalborg Kommunes grundlag for, hvordan det sammenhængende patientforløb kan sikres og styrkes i Aalborg Kommune.

Strategien for det nære sundhedsvæsen er en udviklingsstrategi forstået på den måde, at kommunen udbygger det nære sundhedsvæsen i disse år. Det gælder både i form af nye indsatser og ydelser, mere sundhedsfagligt personale og i det hele taget større økonomi som følge af økonomiaftalerne og intern prioritering. Udbygningen af kommunens del af det nære sundhedsvæsen sker på baggrund af et udfordringsbillede karakteriseret af en række strukturelle forhold:

- **Aktiviteten på sygehusene omlægges til færre og korte indlæggelsesforløb og mere ambulant behandling.** Det kommer blandt andet til udtryk ved reduktion i antallet senge på sygehusene.
- **Øget aktivitet i behandlingspsykiatrien.** Den øgede aktivitet på det psykiatriske område indikerer nødvendigheden af et styrket samarbejde mellem behandlingspsykiatrien og socialpsykiatrien og sikring af, at relevante tilbud og kompetencer er til stede i den kommunale socialpsykiatri.
- **Flere og mere komplekse opgaver løses i regi af det nære sundhedsvæsen – herunder kommunen.** Det betyder, at der er stigende krav til, hvad kommunen kan løse af opgaver og til kommunens sundhedsfaglige viden og til kommunens koordinerende rolle.
- **Flere ældre borgere og et uændret antal primært erhvervsaktive.** Den demografiske udvikling viser, at der bliver markant flere ældre borgere, særligt andelen af borgere over 85 år er stigende. Andelen af borgere med en eller flere kroniske sygdomme stiger i takt med alderen samtidig overlever flere en alvorlig sygdom, hvilket samlet set medvirker til en stigende andel af befolkningen med én eller flere kroniske sygdomme.

- **Manglende rekruttering af almen praktiserende læger uden for Aalborg by.**

Gennemsnitsalderen blandt de alment praktiserende læger er høj, og det må forventes at en stor del vil gå på pension inden for nær fremtid. Samtidig synes det vanskeligt at rekruttere almen praktiserende læger til at overtage de ledige ydernumre. Dette gør sig særligt gældende uden for Aalborg by.

Disse strukturelle forhold skaber tilsammen et pres på kommunen og på det serviceniveau for sundhedsydelse, som kommunen har. Det gælder både, at flere borgere skal have de eksisterende tilbud, og at der er pres for, at kommunen påtager sig opgaver, som traditionelt er varetaget af f. eks. sygehuset. Dette udfordringsbillede har ikke ændret sig væsentligt siden vedtagelsen af strategien. Udfordringsbilledet er på flere områder skærpet f. eks. i forhold til opgaveoverdragelse fra sygehuset. Det er derfor forvaltningens vurdering, at de nuværende strategiske pejlemærker bør bibeholdes, da det er vejen til at finde holdbare løsninger. De strategiske pejlemærker er:

- Udbygning af tilbud og styrket samarbejde internt i Aalborg Kommune.
- Styrket samarbejde mellem almen praksis og Aalborg Kommune.
- Styrket samarbejde mellem sygehuset og Aalborg Kommune
- Borgerinddragelse

Der skal indgås ny sundhedsaftale i foråret 2019, hvilket betyder at rammen for arbejdsdeling og kommunikation i sektorovergangen mellem kommune, almen praksis og sygehus ændres. Derfor er der i forlængelse af strategien for det nære sundhedsvæsen brug for, at Aalborg Kommune får vedtaget politisk prioriterede principper for kommunens rolle i det nære sundhedsvæsen. Herunder principper for serviceniveauet for sundhedsydelser, som traditionelt er varetaget på sygehuset.

På baggrund af ovenstående indstiller forvaltningen at Strategi for det nære sundhedsvæsen revideres således at der indgår politisk prioriterede principper for Aalborg Kommunes rolle i det nære sundhedsvæsen. Revisionen vil ske i samarbejde med de øvrige relevante forvaltninger.

Bilag:

Sundhedspolitik 2015-2018. Aalborg Kommune

Strategi for Det nære sundhedsvæsen i Aalborg Kommune frem mod 2020